

02.03.2016

Kj/13

§ 56

Den av Finlands kommunistiska parti och Helsingforslistornas fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen om aktivitet från stadens sida för att hjälpa flyktingar

HEL 2015-010472 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av Finlands kommunistiska parti och Helsingforslistornas fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen vara slutligt behandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige påminner om att integreringen av asylsökande, flyktingar och invandrare också kan ske på det andra nationalspråket svenska, och om behovet av att fördela integreringsresurserna utgående från denna princip. (Björn Månsson)

Behandling

Efter att ha förklarat diskussionen avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att ledamoten Björn Månsson understödd av ledamoten Veronika Honkasalo under diskussionen hade föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige påminner om att integreringen av asylsökande, flyktingar och invandrare också kan ske på det andra nationalspråket svenska, och om behovet av att fördela integreringsresurserna utgående från denna princip.

Redogörelsen befanns vara riktig.

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

2 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Björn Månssons förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämman röstar nej.

02.03.2016

Kj/13

JA-förslag: Stadsfullmäktige påminner om att integreringen av asylsökande, flyktingar och invandrare också kan ske på det andra nationalspråket svenska, och om behovet av att fördela integreringsresurserna utgående från denna princip.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 49

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Laura Finne-Elonen, Patrik Gayer, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Antti Möller, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Marcus Rantala, Risto Rautava, Laura Rissanen, Riitta Skoglund, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Blanka: 33

Mukhtar Abib, Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Pakariinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Wille Rydman, Tomi Sevander, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Tuulikki Vuorinen

Frånvarande: 3

Eero Heinäluoma, Silvia Modig, Sara Paavolainen

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Björn Månssons förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna-Maija Aalto, servicechef, telefon: 310 36369
annamaija.aalto(a)hel.fi

Bilagor

1 SKPn ja Helsinki-listojen valtuustoryhmän ryhmäaloite Kvsto 23.9.2015 asia 31.pdf

Sökande av ändring

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

02.03.2016

Kj/13

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Finlands kommunistiska parti och Helsingforslistornas fullmäktige-grupp föreslår i sin gruppmotion att Helsingfors fungerar aktivt för att hjälpa flyktingar.

Antalet asylsökande har ökat kraftigt i Finland sedan juli 2015. Under perioden januari–november 2015 kom 30 563 asylsökande till Finland. Det har uppskattats att cirka 30 000 asylsökande kommer till Finland också under år 2016. År 2016 stannar uppskattningsvis 2 500–3 000 personer som beviljats asyl i Helsingfors. Av de asylsökande som hittills har kommit är uppskattningsvis 80 procent män i arbetsför ålder (20–30 år). Sedan början av år 2015 har det kommit 2 766 minderåriga asylsökande. Majoriteten av dem är i åldern 14–17 år. De asylsökandes kunskaper och tidigare utbildning varierar. En del kan vara högt utbildade, andra utan grundläggande utbildning. I gruppen finns också personer som helt saknar läs- och skrivkunskaper.

På grund av det snabbt ökande antalet asylsökande beslutade stadsdirektören i direktörskollegiebehandlingen (28.10.2015) tillsätta en arbetsgrupp som ansvarar för de asylsökandes integreringstjänster och specialtjänstebehov. Arbetsgruppens uppgift är att kartlägga nuläget inom tjänsterna som erbjuds till asylsökande och flyktingar och förutse specialbehoven hos personer som beviljats asyl och som stannar i kommunen. Enheten invandrings- och sysselsättningstjänster på stadskansliets näringslivsavdelning ansvarar för ledningen av arbetsgruppens arbete. I arbetsgruppen deltar representanter för stadskansliet, social- och hälsovårdsverket, utbildningsverket, barnomsorgsverket och fastighetskontoret.

Arbetsgruppen ska före 29.2.2016 ge sina förslag om en verksamhetsmodell och behövliga åtgärder med hjälp av vilka det är möjligt att möta integrations- och specialtjänstebehoven och förutse servicebehoven i fortsättningen. Gruppen har redan identifierat snabbt tillträde till utbildning och sysselsättning som en tyngdpunkt för integreringen av personer som beviljats asyl. Det här förutsätter att rådgivningen och tjänsterna i inledningsfasen, tjänsterna som stöder inläringen, stärkandet av grundfärdigheterna och tjänsterna till stöd för sysselsättningen binds ihop till en enhetlig helhet.

Då stadsfullmäktige godkände 2016 års budget (2.12.2015, 328§) gjordes en reservering på 10 miljoner euro i stadsstyrelsens utgifter (utgiftsreservering 11403) särskilt för att säkerställa förutsättningarna för en bra integrering av asylsökande och flyktingar. Allokeringen av anslaget sker på beslut av stadsstyrelsen.

Då antalet asylsökande började växa kraftigt under sommaren 2015 satte Helsingfors stad genast i gång med åtgärder. Åtgärderna riktades först till de sökandes akuta behov och sedan, efter att situationen lugnat sig något, till integrationsåtgärder.

Helsingfors stad upprätthåller två flyktingförläggningar, Helsingfors flyktingförläggning och flyktingförläggningen i Krämertsskog. Stadsstyrelsen beslutade (Stn 33/28.9.2015, § 918) utvidga organiseringen av Helsingfors mottagningsverksamhet till slutet av 2016 till den gamla sjukhusfastigheten i Forsby och Kaukokiitos motellfastighet i Krämertsskog.

Migrationsverket koordinerar grundandet av flyktingförläggningar och behovet av nya flyktingförläggningar. I nuläget finns inga uppgifter som tyder på ett behov av att grunda en ny flyktingförläggning i Helsingfors. Helsingfors stad har redan nu hyrt lokaler som ligger på andra orter och de kommande behoven angående hyrande av lokaler behandlas i ledningsgruppen för asylärenden som leds av biträdande stadsdirektören för social- och hälsovårdsväsendet.

NTM-centralerna ansvarar för kommunplatserna i sitt område för asylsökande som beviljats uppehållstillstånd. NTM-centralen i Nyland har inlett förhandlingarna med städerna i Nyland för att öka antalet kommunplatser. Stadskansliet bereder Helsingfors riktlinjer i fråga om utbudet av kommunplatser. Diskussionerna fortsätter under våren 2016. Enligt en uppskattning av NTM-centralen i Nyland bör det i hela Nyland finnas en kommunplats för 2 800 personer som beviljats asyl.

Alla elever i läropliktsåldern som bor i Helsingfors tryggas rätt till undervisning, oberoende av uppehållstillstånd eller personbeteckning, varför asylsökande barn är berättigade till undervisning som förbereder för grundläggande utbildning. I de här grupperna finns fortfarande rum och dessutom är det möjligt att grunda ytterligare grupper. För närvarande finns ingen undervisning som förbereder för grundläggande utbildning på svenska.

Utbildningsverket har planerat utbildningstjänster för asylsökandes olika behov. Vid yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto, vuxeninstitutet Stadin aikuisopisto och vuxengymnasiet Helsingin aikuislukio kan för de asylsökande ordnas undervisning i läs- och skrivkunskaper, utbildning i finska och samhällskunskaper, undervisning som förbereder för grund-

läggande utbildning för vuxna och grundläggande utbildning och utbildning som kombinerar finska och yrkesinriktad utbildning, med hjälp av vilka invandrarna har deltagit i utbildning som leder till examen och funnit sysselsättning.

Inom de öppna studierna vid yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto är det möjligt att flexibelt ordna utbildning som förbereder för utbildning i finska och yrkesinriktad utbildning, s.k. VALMA-utbildning, för 14–17-åriga personer som kommit till landet, varefter de kan gå vidare till utbildning som leder till examen eller också till gymnasieutbildning via utbildning som förbereder för utbildning i gymnasiet. Det är också möjligt att via VALMA-utbildningen gå vidare till läroavtalsutbildning. Dessutom är det möjligt att förverkliga yrkesinriktad grund- och tilläggsutbildning på en läroanstalt eller som läroavtalsutbildning.

Finska arbetarinstitutet ordnar årligen utbildning som riktas till invandrare och utbildning i finska som främmande språk. Finska arbetarinstitutet har beredskap att under våren 2016 ordna snabbt startande intensivkurser för asylsökande i praktiska språkkunskaper och hur man klarar sig i vardagen.

De asylsökande har rätt till brådskande och nödvändiga hälsovårdstjänster. En minderårig asylsökande är berättigad till likadana hälsovårdstjänster som en person med en i hemkommunslagen avsedd hemkommun i Finland. Ansvaret för ordnandet av hälsovården för asylsökande är hos Migrationsverket. Migrationsverket har slutit ett avtal med en privat läkarstation om brådskande och nödvändiga hälsovårdstjänster för Helsingfors flyktingförläggning. I de här tjänsterna ingår också barn- och moderskapsrådgivningstjänsterna. Dessutom kan de asylsökande vid behov utnyttja tjänsterna vid Helsingfors jourpolikliniker. Efter att uppehållstillstånd beviljats har alla asylsökande rätt att få social- och hälsovårdstjänster på samma grunder som andra helsingforsare.

Projektet Arbeta i Finland som startar under våren 2016 och koordineras av Helsingfors har som mål att i fråga om tjänster som hänför sig till invandring och integrering i inledningsfasen förbättra koordineringen i huvudstadsregionen tillsammans med Helsingfors, Esbo och Vanda och Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Helsingforsregionens handelskammare och Moniheli ry och NTM-centralen i Nyland och arbets- och näringsbyråerna.

Integreringsarbetsgruppen försöker hitta verktyg för att förstärka sätten att snabbare få sysselsättning. Näringslivsavdelningen håller på att stärka samarbetet inom sysselsättningen, Helsingforstillägget används för att sänka rekryteringsströskeln inom ramen för dess tillämpningsan-

visningar och arbets- och näringsbyråns riktlinjer för lönestöd, och alla unga i åldern 16–29 år kan utnyttja rådgivningstjänsterna vid Ohjaamo, som öppnade under slutet av året.

Stadskansliets näringslivsavdelning utreder det ökande behovet av tolknings- och översättningstjänster för asylsökande och flyktingar i samverkan med förvaltningarna under år 2016.

Mottagningstjänster ordnas för tillfället för cirka 1 100 asylsökande som är privat inkvarterade. Social- och hälsovårdsverket utreder en centralisering av ordnandet av tjänster för privat inkvarterade. En centralisering av tjänsterna för privat inkvarterade stärker och stabiliserar beslutsfattandet som gäller den asylsökandes val av boende och gör det möjligt att inleda integreringsåtgärderna tidigare då personalen är på samma plats.

Antalet minderåriga asylsökande barn som kommit ensamma har under år 2015 mångdubblats och i Helsingfors har det grundats grupp-hem eller enheter med stödboende för ordnandet av mottagningstjänster för dem. Social- och hälsovårdsverket utreder i enlighet med förslaget till 2016 års användningsplan ordnandet av familjegrupphemsverksamhet för inkvartering av minderåriga asylsökande som kommit utan försörjare efter att de beviljats uppehållstillstånd.

Asylsökande kan ansöka om hyresbostad hos staden först då uppehållstillstånd beviljats. Enligt gällande lagstiftning kan arava-hyresbostad erbjudas endast till en sådan utländsk person som har beviljats tillstånd som berättigar till minst ett års vistelse i landet.

De asylsökandes bostadsbehov sammanfaller med infödda finländares behov, behovet är särskilt stort i fråga om små och rimligt prissatta bostäder och efter återförening av familj i fråga om stora familjebostäder. Risken för bostadslöshet är betydande särskilt för dem som har fått ett nekande beslut och dem som har fått ett tillstånd på under ett år. För unga personer som beviljats asyl har bostadssituationen också en indirekt inverkan på skolframgången.

Vid stadskansliets delaktighets- och rådgivningsenhet har det utvecklats rådgivningstjänster för invandrare i inledningsfasen via den mångspråkiga webbtjänsten Infobanken och Virka Info. Det finns planer för olika slag av elektronisk och kontinuerlig information också för asylsökande. Dessutom finns utkast till en kompanjonskapskampanj för att stöda flyktingförläggningarnas omgivning som en mötesplats för boendområdet i samverkan med frivilliga, invånare, organisationer och asylsökande. Även koordinatorena för miljöarbete stöder dialogen mellan invånarna och de asylsökande genom att besvara invånarnas orsaker till oro, stoppa rykten och bilda nätverk. Stadskansliets näringslivs-

avdelning upprätthåller uppdaterade uppgifter på stadens webbplats om invandring och de asylsökandes situation under våren 2016.

Kulturcentret Caisa fungerar vid Helsingfors kulturcentral som en proaktiv brobyggare mellan flyktingförläggningarna och de asylsökande och stadens organisations- och konstfält. Vid Caisa har inlets konstverksamhet på egen hand för asylsökande och handledning med professionella konstnärer i form av verkstäder, möten och rådgivning.

Bedömningen av tilläggsresurser för kartläggning av utbildning och språkkunskaper, identifiering och erkännande av kunskaper och ordnandet av ovannämnda utbildningar och övriga tjänster är ännu besvärligt, eftersom det ännu inte finns uppgifter om antalet asylsökande och personer som beviljas asyl eller om deras utbildnings- och kunskapsnivå.

Inga betydliga ökningsanlag för integrationsutbildningen som administreras av NTM-centralen i Nyland kommer att förekomma i fråga om år 2016. Stadskansliets näringslivsavdelning deltar i förhandlingarna, med avsikten att påverka staten i fråga om utveckling av integreringen av asylsökande och personer som beviljats asyl. I arbetet deltar städerna i huvudstadsregionen, arbets- och näringsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, NTM-centralen i Nyland och arbets- och näringsförvaltningen. Dessutom tar Helsingfors stad i sitt utlåtande om Statens integreringsprogram ställning till bristen på resurser.

Ersättningen som staten beviljar kommunen för ordnande av förberedande undervisning grundar sig på elevantalet under beräkningsdagen 20.9. Årligen stannar 100 elever i Helsingfors utanför beräkningsdagarna, dvs. utan statligt stöd. Undervisnings- och kulturministeriet utarbetar som bäst ett förslag till lagändring för att i fortsättningen göra det möjligt att ansöka om statsandelar för elever inom den förberedande undervisningen som stannar utanför beräkningsdagarna. Utbildningsverket har 13.10.2015 lämnat ett utlåtande till utbildnings- och kulturministeriet (OKM/70/010/2015) som tillstyrker förslaget till lagändring. Om lagändringen genomförs träder den i kraft 1.1.2016 och tilläggsfinansiering kan ansökas retroaktivt även i fråga om hösten 2015.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna-Maija Aalto, servicechef, telefon: 310 36369
annamaija.aalto(a)hel.fi

Bilagor

1 SKPn ja Helsinki-listojen valtuustoryhmän ryhmäaloite Kvsto 23.9.2015

02.03.2016

Kj/13

asia 31.pdf

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.02.2016 § 127

HEL 2015-010472 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki-listojen valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna-Maija Aalto, palvelupäällikkö, puhelin: 310 36369
annamaija.aalto(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.12.2015 § 381

HEL 2015-010472 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Helsinki ylläpitää kahta vastaanottokeskusta, Helsingin vastaanotto-keskusta ja Metsälän vastaanottokeskusta. Niiden viidessä eri toimipisteessä on majoituspaikkoja kaupunginhallituksen 28.9.2015 tekemän tilapäisen laajentamisen jälkeen yhteensä 1186. Lisäksi vastaanoton palveluja järjestetään tällä hetkellä noin 1100 yksityisesti majoittuneelle.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi selvittää yksityisesti majoittuneiden palvelujen järjestämisen keskittämistä yhteen palvelupisteeseen. Yksityismajoittujien palvelujen keskittäminen vahvistaa ja vakauttaa turvapaikanhakijan asumismuodon valintaa koskevaa päätöksentekoa sekä

mahdollistaa kotouttamistoimenpiteiden aloittamisen aikaisemmin henkilöstön ollessa samassa paikassa.

Alaikäisinä yksintulleiden turvapaikanhakijalasten määrä on vuoden 2015 aikana moninkertaistunut ja Helsinkiin on perustettu heidän vastaanottopalvelujensa järjestämiseksi ryhmäkoteja tai tukiasumisyksiköitä. Sosiaali- ja terveysvirasto selvittää vuoden 2016 käyttösuunnitelmaehdotuksen mukaisesti perheryhmäkotitoiminnan järjestämistä ilman huoltajaa saapuneiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden majoittamisessa oleskeluluvan saamisen jälkeen.

Kansainvälistä suojelua saavien alkuvaiheen vastaanoton palvelut järjestetään sosiaali- ja terveysviraston maahanmuuttoyksikössä. Maahanmuuttoyksikön moniammatillinen henkilökunta yhteistyössä TE-toimiston kanssa huolehtii pakolaisen ohjaamisesta kotoutumiskoulutukseen tai hänelle soveltuvaan muuhun suomen kielen opetusryhmään. Yhdessä pakolaisen ja hänen perheensä kanssa laadituissa kotoutumissuunnitelmissa ja palvelutarpeenarvioinneissa huomioidaan kaikki elämän osa-alueet (mm. toimeentulo, terveys, asuminen, rekisteröinnit, vapaa-aika) koulutuksen ja työhön hakeutumisen lisäksi sekä tuetaan kokonaisvaltaisesti elämän rakentumista uudessa asuinympäristössä.

Turvapaikanhakijalla on oikeus kiireellisiin ja välttämättömiin terveyspalveluihin. Alaikäinen turvapaikanhakija on oikeutettu samoihin terveydenhuoltopalveluihin kuin henkilö, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa.

Turvapaikanhakijoiden terveydenhuollon järjestämisvastuu on Maahanmuuttovirastolla.

Maahanmuuttovirasto on tehnyt sopimuksen yksityisen lääkäriaseman kanssa Helsingin vastaanottokeskuksen turvapaikanhakijoille annettavista kiireellisistä ja välttämättömistä terveydenhuoltopalveluista. Näihin palveluihin kuuluvat myös lasten- ja äitiysneuvolapalvelut. Lisäksi turvapaikanhakijat voivat tarvittaessa käyttää Helsingin päivystyspoliklinikkoiden palveluita. Kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan saamisen jälkeen kaikilla turvapaikanhakijoilla on oikeus saada sosiaali- ja terveyspalveluja samoin perustein kuin muutkin helsinkiläiset.

Kaupunginhallituksen käsitellessä vuoden 2016 talousarvioesitystä keskushallinnon käyttövaroihin lisättiin jakamattomana eränä 10 miljoonaa euroa, jonka kohdentamisesta päätetään kaupunginhallituksen päätöksellä. Jollei kyseistä määrärahaa ole kokonaan tai osin jaettu maaliskuuhun 2016 mennessä, määrärahan jaosta päätetään kevään 2016 raamipäätöksen yhteydessä. Jakamaton erä käytetään erityisesti

02.03.2016

Kj/13

turvapaikanhakijoiden kotoutumisen edellytysten ja maahanmuuttajien hyvän kotouttamisen varmistamiseksi.

Kaupunginjohtaja on asettanut turvapaikanhakijoiden kotoutuspalveluista sekä erityispalvelutarpeista vastaavan työryhmän. Työryhmän tehtävänä on kartoittaa turvapaikanhakijoille ja pakolaisille tarjottavien kotoutuspalvelujen nykytilannetta ja ennakoida kuntaan asettuvien turvapaikan saaneiden henkilöiden erityistarpeita. Erityisesti työryhmän tulee suunnitella ja kehittää toimenpiteitä uusien kuntalaisten nopean työllistymisen tukemiseksi Helsingissä. Lisäksi työryhmän tehtävänä on ennakoida asuttamisen haasteita sekä kuntaan asettautuvien pakolaisten erityispalvelutarpeita.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Turvapaikkahakijoiden hallittu vastaanoton järjestäminen ja kotoutumistyö, työnjaon, toimintakäytäntöjen sekä yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa edistävät turvapaikkahakijoiden ja maahanmuuttajien palvelujen saatavuutta, kotoutumista sekä terveyttä ja hyvinvointia."

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Sari Karisto, maahanmuuttajapalvelujen päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Kulttuurikeskus 26.11.2015

HEL 2015-010472 T 00 00 03

Helsingin kulttuurikeskus etsii muotoja turvapaikanhakijoiden kulttuuripalvelujen järjestämiseksi osana kaupungin muita kulttuuripalveluja. Keskeistä on kartoittaa tämän sekä etnisesti, kulttuurisesti että kielellisesti hyvin monimuotoisen ryhmän kulttuurisia tarpeita dialogissa heidän kanssaan. Lähtökohtana on saattaa heidät mahdollisuuksien mukaan kulttuurikeskuksen normaalin toiminnan piiriin sekä yhteyteen kantaväestön kulttuurin tekijöiden ja kuluttajien kanssa.

Oppivelvollisia turvapaikanhakijalapsia ohjataan ala-asteen valmistaville luokille yhdessä opetusviraston kanssa suunniteltavien 5x2 -taidekasvatuskokonaisuuksien piiriin. Vastaava kokonaisuus suunnitellaan päiväkotikäisille lapsille yhdessä varhaiskasvatusviraston kanssa. Ryhmissä huomioidaan kielenopetukseen ja muihin valmentavan ope-

tuksen tavoitteisiin liittyvät erityistarpeet ja –toiveet. Toimintamuodon vastuutaho kulttuurikeskuksessa on Annantalo.

Muutoin turvapaikanhakijoille suunnatussa kulttuuritoiminnassa hyödynnetään kaupungissa toimivien maahanmuuttajayhdistysten ja -järjestöjen asiantuntemusta, verkostoja sekä yhteistyötä vapaaehtoistyötä koordinoivien järjestöjen (mm. Suomen Punainen Risti, Suomen Pakolaisapu) ja kaupungin muiden virastojen kanssa.

Kulttuurikeskus Caisa toimii Helsingin kulttuurikeskuksessa proaktiivisena sillan rakentajana vastaanottokeskusten ja turvapaikanhakijoiden sekä kaupungin järjestö- ja taidekentän välillä. Caisan hyvät ja luotamukselliset suhteet monikulttuuriseen kenttään edesauttavat tämän tehtävän onnistumista. Tälle kasvavalle, uudelle toiminnanmuodolle on tarpeen varata riittävät resurssit, sekä tiivistää yhteistyötä kaupungin muiden virastojen kesken.

Caisassa on käynnistetty turvapaikanhakijoille omaehtoista taidetoimintaa sekä ammattitaiteilijoiden ohjausta työpajojen, kohtaamisten ja neuvonnan muodossa. Tämän toiminnan tavoitteena on solmia luotamuksellisia, yhteiseen tekemiseen perustuvia suhteita turvapaikanhakijoihin sekä tutustuttaa heitä Caisan ja Helsingin kulttuurikeskuksen toimintaan ja palveluihin sekä helsinkiläiseen taide- ja kulttuuriyhteisöön. Toiminta myös tarjoaa turvapaikanhakijoiden joukossa oleville eri alojen taiteilijoille mahdollisuuksia ylläpitää ja toteuttaa omaa ammattitaitoaan.

Tapaamisilla ja kokoontumisilla luodaan turvapaikanhakijoille kontakteja Suomessa jo pidempään asuneisiin maanmiehiin ja heidän yhdistyksiinsä sekä kantaväestöön. Toiminnan pohjavireenä on kotoutumisen ja kuulumisen tunteen vahvistaminen sekä myönteisten kokemusten ja yhdessä tekemisen mahdollistaminen.

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, osastopäällikkö, puhelin: 310 29874

paiju.tyrvainen(a)hel.fi

Tomi Purovaara, ma. johtaja, Caisa, puhelin: 310 37501

tomi.purovaara(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.11.2015 § 206

HEL 2015-010472 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien koulutukseen varataan riittävät resurssit ja turvapaikanhakijoiden sekä pakolaisten koulutusmahdollisuudet turvataan.

Helsinkiin saapuvat turvapaikanhakijat ovat monenlaisen koulutustaan omaavia. Osa turvapaikanhakijoista on vasta perusopetusikäisiä ja osa taas perusopetusiän ylittäneitä, mutta ilman peruskoulutusta olevia. Joukossa on myös täysin luku- ja kirjoitustaidottomia. Erityisen haasteellisia ryhmiä ovat 14–17-vuotiaat ilman koulutusta olevat sekä nuoret aikuiset miehet, joita suuri joukko nyt maahan tulleista turvapaikanhakijoista on ja jotka voivat olla korkeasti koulutettuja tai ilman peruskoulutusta.

Marraskuun alussa turvapaikanhakijoita oli saapunut Suomeen 25 308, joista yksin maahan tulleita alaikäisiä oli 1 671 (6,6, %). Helsingin kaupungin maahanmuuttoyksikön tiedon mukaan Helsingin vastaanottokeskuksissa oli lokakuun alussa 88 esi- ja perusopetusikäistä lasta. Lisäksi Helsingin Diakonissalaitos majoittaa yksin maahan tulleita nuoria, joista oppivelvollisuusikäisiä oli lokakuussa 21. Todennäköistä on, että perheiden yhdistäminen jatkossa lisää perusopetusikäisten määrää. Oletettavasti Helsinkiin saapuu paljon turvapaikansaaneita lähivuosina muualla Suomessa sijaitsevista vastaanottokeskuksista.

Kaikille Helsingissä asuville oppivelvollisuusikäisille oppilaille turvataan oikeus saada opetusta riippumatta oleskeluluvasta tai henkilötunnuksista. Näin ollen myös turvapaikanhakijalapset ovat oikeutettuja perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Helsingin kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmiä lukuvuonna 2015–2016 on 35, joissa on oppilaita tällä hetkellä 363 ja joista turvapaikanhakijoita on reilu 60. Esimerkiksi 12 oppilaan ryhmäkoolla laskettuna ryhmissä on tilaa vielä 57:lle oppilaalle. Lisäksi opetusvirasto on varautunut uusien ryhmien perustamiseen tarvittaessa. Opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston päätöksellä perusopetuslinjan linjanjohtajalla on mahdollista perustaa vielä viisi lisäryhmää. Valmistavan opetuksen oppilaiden lisääntyessä nykyiset resurssit eivät riitä opetuksen järjestämiseen.

Valtiolta saatava korvaus valmistavan opetuksen järjestämisestä kunnalle perustuu laskentapäivänä 20.9. olevaan oppilasmäärään. Laskentapäivien eli valtion tuen ulkopuolelle jää Helsingissä vuosittain 100 oppilasta. Opetus- ja kulttuuriministeriö työstää parhaillaan lakimuutosesitystä, jotta laskentapäivien ulkopuolelle jäävistä perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasta olisi jatkossa mahdollista hakea valtionosuutta. Opetusvirasto on toimittanut 13.10.2015 opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon (OKM/70/010/2015), jossa lakimuutosesitystä pidetään kannatettavana. Mikäli lakimuutos toteutuu, se tulee voimaan

1.1.2016 ja lisärahoitusta voi hakea takautuvasti myös syksyn 2015 osalta.

Tällä hetkellä Helsingissä ei järjestetä ruotsinkielistä perusopetukseen valmistavaa opetusta. Opetuslautakunnan mukaan olisi suotavaa, että maahanmuuttajille tarjottaisiin aktiivisesti myös ruotsinkielisen integraation vaihtoehtoa. Ruotsinkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen aloittamiseen on varauduttava opetusvirastossa. Opetusviraston tämänhetkinen arvio on, että 1-2 ryhmän kustannukset vuositason tulisivat olemaan noin 100 000 euroa. Ruotsinkielisiä integraatiopolkuja olisi syytä rakentaa tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten Arbiksen, Praktikumin ja SVEPSin kanssa.

Myös toisen asteen koulutusta voidaan järjestää kaikille opiskelijoille riippumatta siitä, onko henkilöllä oleskelulupaa. Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että turvapaikanhakijoiden ja oleskeluluvan saaneiden maahanmuuttajien suuren määrän vuoksi kotouttamis-, kieli- ja ammatillisen koulutuksen järjestämistä tehostetaan ja nopeutetaan nykyiseen järjestelmään verrattuna. Aluksi on tarpeellista kartoittaa turvapaikanhakijoiden koulutustausta ja kielitaito sekä tunnistaa heidän osaamisensa. Helsingin vastaanottokeskuksesta saadun tiedon mukaan turvapaikanhakijoiden koulutus- ja työtausta on hyvin vaihteleva. On myös keskeistä, että turvapaikanhakijat saavat riittävästi ohjausta päästäkseen sopiville jatkopoluille.

Osaamisen tunnistamisella ja tunnustamisella selvitetään turvapaikanhakijoiden koulutuksessa tai työelämässä hankittu osaaminen, minkä jälkeen heidät voidaan ohjata heille sopivaan ja heidän osaamistaan edellyttämään täydentävään koulutukseen. Tämä edellyttää eri ammattialoja tuntevien opettajien työpanosta sekä henkilökohtaista arviointia. Koska turvapaikanhakijoilla ei useinkaan ole todistuksia koulutuksistaan, joudutaan osaaminen tunnistamaan näyttöjen kautta, mikä edellyttää runsasta opettajaresursointia.

Opetusvirasto on suunnitellut koulutuspalveluja turvapaikanhakijoiden erilaisiin tarpeisiin. Turvapaikanhakijoille voidaan toteuttaa Stadin ammattiopistossa ja Stadin aikuisopistossa sekä Helsingin aikuislukiossa luku- ja kirjoitustaidon opetusta, suomen kielen ja yhteiskuntatietouden koulutusta, aikuisten perusopetukseen valmistavaa koulutusta ja perusopetusta sekä suomen kielen ja ammatillisen koulutuksen yhdistävää koulutusta, jonka kautta maahanmuuttajat ovat päässeet hyvin tutkintoon johtavaan koulutukseen ja työllistyneet. Stadin ammattiopiston avoimissa opinnoissa voidaan joustavasti järjestää erityisesti 14–17-vuotiaina maahan tulleille suomen kielen ja ammatilliseen koulutukseen valmistavaa VALMA-koulutusta, josta he voivat edetä tutkintoon johtavaan koulutukseen tai myös lukioon valmistavan koulutuksen kautta lu-

kioon. VALMA-koulutuksesta voi edetä myös oppisopimuskoulutukseen. Lisäksi voidaan toteuttaa ammatillista perus- ja lisäkoulutusta oppilaitoksessa tai oppisopimuskoulutuksena.

Koulutustaustan ja kielitaidon kartoittaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä kaikkien edellä mainittujen koulutusten järjestäminen edellyttävät lisäresursseja. Resurssin tarpeen määrittely on tällä hetkellä vaikeaa, koska vielä ei ole tiedossa turvapaikanhakijoiden ja oleskeluluvan saaneiden määrää eikä heidän koulutus- ja osaamistasoaan. Opetusvirastossa on tehty suuntaa antavaa arviota eri koulutusten kustannuksista ja opiskelijamääristä (liite).

Opetuslautakunta kiinnittää huomiota myös ammatillisen peruskoulutuksen koulutuspaikkojen määrään Helsingissä. Turvapaikanhakijoiden ja oleskeluluvan saaneiden määrä tulee kasvamaan Helsingin seudulla, kun Suomeen saapuvat turvapaikanhakijat hakeutuvat oletettavasti ennen pitkää Helsingin seudulle. Opetus- ja kulttuuriministeriö säätelee ammatillisen peruskoulutuksen (ml. valmistava koulutus) koulutuspaikkojen määrää järjestämisluvalla. Valtionosuus maksetaan järjestämisluvalla mukaisista koulutuspaikoista. Tällä hetkellä Helsingin kaupungilla ei ole yhtään vapaana olevaa ammatillisen peruskoulutuksen tai valmistavan koulutuksen paikkaa, vaan päinvastoin koulutuksessa on reilusti yli 100 opiskelijaa ylipaikoilla.

Käsittely

17.11.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Keskustelu.

Jäsen Ahva ehdotti, että lausuntoehdotuksen 7. kappale ("Tällä hetkellä Helsingissä...") poistetaan.

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Jäsen Nordman ehdotti, että lausuntoehdotuksen 7. kappale muutetaan muotoon:

"Tällä hetkellä Helsingissä ei järjestetä ruotsinkielistä perusopetukseen valmistavaa opetusta. Opetuslautakunnan mukaan olisi suotavaa, että maahanmuuttajille tarjottaisiin aktiivisesti myös ruotsinkielisen integraation vaihtoehtoa. Ruotsinkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen aloittamiseen on varauduttava opetusvirastossa. Opetusviraston tämänhetkinen arvio on, että 1-2 ryhmän kustannukset vuositason tulisivat olemaan noin 100 000 euroa. Ruotsinkielisiä integraatiopolkuja olisi syytä rakentaa tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten Arbiksen, Praktikumin ja SVEPSin kanssa."

02.03.2016

Kj/13

Kannattaja jäsen Hertzberg

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Nordmanin vastaehdotus

Jaa-äännet: 1

jäsen Rydman

Ei-äännet: 7

jäsenet Hertzberg, Jalovaara, Korolainen, Leoni, Nordman, Razmyar,
puheenjohtaja Krohn

Tyhjä: 3

jäsenet Ahva, Palm, Raittinen

Hyväksyttiin jäsen Nordmanin vastaehdotus äänin 7-1 (3 tyhjää).

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Jäsen Ahva ilmoitti eriävän mielipiteen, joka on sama kuin hänen teke-
mänsä vastaehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Riikka Merimaa-Jovanovic, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi

Sari Ahola, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
sari.ahola(a)hel.fi

Niclas Rönnholm, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi